

Iz društvenega življenja

OBČNI ZBOR ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER SLOVENIJE v Ljubljani, dne 21. nov. 1979

Redni občni zbor Zveze društev medicinskih sester Slovenije (ZDMSS) je potekal v Kliničnem centru v Ljubljani. Pokrovitelj občnega zbora je bila Zveza skupnosti otroškega varstva SR Slovenije. Pred začetkom občnega zbora je bila krajša proslava ob mednarodnem letu otroka, strokovni del pa je pripravila pediatrična sekcija pri ZDMSS. V kulturnem programu so nastopili učenci glasbene šole Franca Šturma pod vodstvom tov. Janeza Kuharja in tov. Silve Hraševca ob spremljavi tov. Boruta Lesjaka ter recitatorji osnovne šole dr. Jožeta Potrča pod vodstvom mentorice tov. Ive Šalamun. Otroci in njihove vzgojiteljice s pediatričnega oddelka kirurških strok Kliničnega centra pa so v dvorani pripravili zanimivo razstavo.

Občnega zbora so se udeležili številni delegati medobčinskih društev med. sester, predstavnica pokrovitelja in predsednica koordinacijskega odbora za mednarodno leto otroka pri RK SZDL, tov. *Vida Rudolf*, tov. *Živa Beltram*, predsednica koordinacijskega odbora za načrtovanje družine pri RK SZDL, tov. *Zdenka Jordan*, predstavnica RK SZDL, tov. *Drago Benčina*, predsednik izvršilnega odbora Zdravstvene skupnosti Slovenije, prim. dr. *Pavle Kornhauser*, namestnik gen. direktorja Kliničnega centra in tov. *Marjeta Rupar*, predstavnica Skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij SR Slovenije.

Tov. *Vida Rudolf* je v pozdravnem govoru orisala pomen mednarodnega leta otroka, v katerega so se aktivno vključevale tudi med. sestre na številnih področjih svojega dela.

Po krajšem odmoru je sledil redni občni zbor ZDMSS. **Delovno predsedstvo** so sestavljali:

Jožica Tomšič (predsednica delovnega predsedstva), *Božena Golob*, *Anica Građišek*, *Ida Popelar* in *Marija Šipec*.

Sprejet je bil naslednji **dnevni red**:

1. Izvolitev organov občnega zbora,
2. Poročilo o delu,
3. Nadomestne volitve glavnega in odgovornega urednika Zdravstvenega obzorika,
4. Razprava o poročilih o delu in vprašanju delegatov.

Ad 1. Za zapisnikarja je bila izvoljena tov. *Marija Lavš*, za overitelja pa tov. *Martina Forjan* in tov. *Ana Ovčak*. Verifikacijsko komisijo so sestavljale: *Julka Kuzma* (predsednica), *Boža Kavčič* in *Lidija Lazar*; komisijo za oblikovanje sklepov pa *Silva Vuga* (predsednica), *Olga Vidmar* in *Petra Kersnič*.

Ad 2. **O delu glavnega odbora** Zveze društev med. sester Slovenije za obdobje 1978 do 1979 je poročala generalna sekretarka ZDMSS tov. Breda Podboj. Poročilo je v celoti objavljeno v pričujoči številki ZO.

Poročilo o delu uredništva Zdravstvenega obzornika je namesto odsotne urednice tov. Neže Jarnovič, podala tov. Marija Miloradović.

Tov. Jožica Tomšič se je zahvalila tov. Anici Gradišek za dolgoletno delo glavnega in odgovornega urednika ZO.

*Delovno predsedstvo občnega zbora Zveze DMS Slovenije**

Finančno poročilo Zveze DMS Slovenije za obdobje od 1. 1. 1979 do 30. 9. 1979, je podala tov. Marjetka Stopajnik. V poročilu so zajeta združena sredstva ZDMSS in njenih 10 strokovnih sekcij ter strokovne revije Zdravstveni obzornik. Zveza DMS Slovenije je v preteklem obdobju dobro poslovala, v negativnem saldu sta le dve sekciji, vzrok za nastalo stanje pa je obrazloženo v poročilu glavnega odbora.

Prihodki

1. Združena sredstva ZDMSS	79.982,50 din
2. Sekcija za medicino dela	20.600,00 din
3. Transfuzijska sekcija	—
4. Sekcija med. sester-babic	21.800,00 din
5. Sekcija za anest. in int. nego	5.200,00 din
6. Nevropsihiatrična sekcija	16.800,00 din
7. Sekcija patronažnih sester	35.800,00 din
8. Pnevmoftiziološka sekcija	—
9. Pediatrična sekcija	28.400,00 din
10. Sekcija operacijskih med. sester	74.300,00 din
11. Šolska sekcija	13.700,00 din

* Foto: Branko Frece; fotografijo nam je odstopilo uredništvo Biltena Kliničnega centra Ljubljana, za kar se jim lepo zahvaljujemo.

12. Zdravstveni obzornik — strok. revija	738.213,95 din
13. Zdravstveni obzornik — založba	75.989,00 din
Skupaj:	1.110.785,45 din

Odhodki

1. Združena sredstva ZDMSS	37.683,30 din
2. Sekcija za medicino dela	7.076,35 din
3. Transfuzijska sekcija	5.341,80 din
4. Sekcija med. sester-babic	9.745,30 din
5. Sekcija za anest. in int. nego	5.341,80 din
6. Nevropsihiatrična sekcija	5.887,80 din
7. Sekcija patronažnih med. sester	11.310,80 din
8. Pnevmoftiziološka sekcija	5.341,80 din
9. Pediatrična sekcija	6.576,40 din
10. Sekcija operacijskih med. sester	29.374,90 din
11. Šolska sekcija	7.041,80 din
12. Zdravstveni obzornik — strok. revija	408.688,30 din
13. Zdravstveni obzornik — založba	35.541,45 din
Skupaj:	574.951,80 din

Rekapitulacija:

Prihodki do 30. 9. 1979	1.110.785,45 din
Odhodki do 30. 9. 1979	574.951,80 din
Prenos iz leta 1978	700.817,65 din
Razlika	1.236.651,30 din

Sklepni račun za leto 1978 je bil objavljen v Zdravstvenem obzorniku št. 3/1978, zato ga ponovno ne navajamo.

O delu nadzornega odbora je poročala tov. Majda Gorše. Nadzorni odbor je v preteklem dveletnem obdobju spremljal delo samoupravnih organov Zveze DMS Slovenije in blagajniško poslovanje ZDMSS ter ugotovil, da je delo potekalo v skladu z veljavnimi predpisi, pravili ZDMSS in v skladu z družbenopolitičnimi izhodišči SZDL. Predložena poročila predlaga v sprejem.

Ad 3. Tov. Marija Šipec, predsednica med. sester Slovenije, je obrazložila potrebo po nadomestni volitvi glavnega in odgovornega uredništva ZO. Tov. Anica Gradišek je zaradi preobremenjenosti pri svojem delu že pred časom prenehala opravljati dela glavnega in odgovornega urednika ZO. Ta dela je začasno opravljal vršilec dolžnosti. V pripravah na občni zbor je bil evidentiran kandidat, javno razpravo pa so vodila medobčinska društva med. sester. Glavni odbor je na svoji 6. redni seji, dne 24. 10. 1979 potrdil predlog, da občni zbor imenuje tov. Marijo Miloradović, dosedanjega vršilca dolžnosti za glavnega in odgovornega urednika ZO.

Ad 4. Iz razprave:

Tov. **Majda Šlajmer-Japelj** je pozdravila občni zbor v imenu Zveze društev medicinskih sester Jugoslavije in čestitala k doseženim uspehom, ki se ne kažejo samo v po-

ročilih, ampak tudi v delu in odnosih. Zahvalila se je tudi za temeljito in nesebično pomoč Zveze DMS Slovenije Zvezi med. sester Jugoslavije. Med drugim je poudarila tudi naslednje:

»Specifično za slovensko področje je raznoličnost dela in se zaradi tega tudi različno udeležujemo. Pomembno pa je, da se počasi vključujemo in težimo k delu **na področju znanstveno raziskovalnega dela**. Prav zato, da bomo zopet lahko delali tisto, za kar smo usposobljeni — ob bolniku za bolnika. Da bomo znali odgovoriti, moramo imeti možnost strokovne in znanstvene interpretacije, njene popolne osnove, argumente, ki morajo biti resnični, strokovni. Prav zaradi tega moramo vsi podpirati to dejavnost, čeprav ne bomo vsi znanstveniki. Vrednost raziskovalnega dela se kaže tudi v tem, da imamo mnogo strokovnih delavcev.«

Dotaknila se je tudi študija medicinskih sester na II. stopnji:

»Vemo, da za zdaj še nimamo ustrezne smeri študija. Pot do cilja vodi še po ovinkih, to pa ne pomeni, da smemo zaiti na stranska pota — odhajati iz poklica. Ne smemo pozabiti, da smo medicinske sestre; formalna izobrazba na II. stopnji nam je pogoj, da lahko razmišljamo o ustanovitvi visoke šole za medicinske sestre, kjer bomo lahko same — kot strokovnjaki vključene v izobraževalni proces poklica med. sestre.«

Drago Benčina je poudaril sodelovanje Zveze DMS Slovenije in področnih društev z Zdravstveno skupnostjo Slovenije, pri čemer se zavedajo pomena dela med. sester, zlasti v zboru uporabnikov pri oblikovanju zdravstvene politike. Posebej je opomnil na ustanovitev posebne **izobraževalne skupnosti za področje zdravstva** — s poudarkom na znanstveno raziskovalnem delu, kjer ne bi smela manjkati med. sestra — vloga v kreiranju zdravstvene politike zdravstvenih delavcev, izenačitev zdravstvenih delavcev naspolh z drugimi dejavnostmi. Dejal je tudi: »Poleg strokovnega izobraževanja se je potrebno udeleževati tudi v družbenopolitičnih in samoupravnih funkcijah. Sodelovanje naj se ne kaže samo v sofinanciranju Zdravstvenega obzornika, za kar bomo tudi v bodoče pokazali razumevanje, ampak v skupni pomoči pri reševanju problemov, ki so še pred nami.«

Silva Vuga: pomembno za naš občni zbor je, da smo se zbrali v obdobju oblikovanja in sprejemanja za nas zdravstvene delavce še prav posebej pomembnega **zakona o zdravstvenem varstvu**. Z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da se v obdobju navedenega procesa v Zvezi društev medicinskih sester Slovenije aktivno vključujemo s prispevki v javno razpravo. Naša aktivnost seveda še ni zaključena, saj lahko pričakujemo, da bo vsak hip pred nami tudi predlog zakona o zdravstvenem varstvu. Vsekakor je danes možnost, da skupno ugotovimo in izrazimo naše prepričanje o progressu institucionalizacije vrste vsebinskih in organizacijskih sprememb, s katerimi se celotno področje zdravstvenega varstva prilagaja in vgrajuje v poglobljene družbene ekonomske odnose in družbenopolitični sistem na osnovi ustavnih določb, zakona o združenem delu, zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela ter drugih sistemskih rešitev.

Že osnutek zakona kaže izredno zahtevna prizadevanja po oblikovanju določb, ki so specifičnost področja zdravstvenega varstva v težnji, da bi bila zagotovljena celovitost zdravstvenega varstva. **Zagotavljanje celovitosti zdravstvenega varstva** je praktično nova dimenzija, s katero se srečujemo in vrsto izvršilnih predpisov oziroma regulativov naj bi pospeševala uresničevanje celovitosti zdravstvenega varstva. Uporabnikom naj bi bil zagotovljen kompleksen rezultat zdravstvenega varstva kot posledica integriranega dela zdravstvenih delavcev v različnih temeljnih organizacijah združenega dela na raznih strokovnih ravneh.

Uresničevanje v svobodni menjavi dogovorjenih čim celovitejših programov zdravstvenega varstva postaja ne le zahteva uporabnikov, temveč sočasno dolžnost zdravstvenih delavcev. Namreč, ta dolžnost je izredno kompleksna in pomeni hkrati nalogo

izdelave standardov, normativov, nomenklature, samoupravnih sporazumov itd. in pri vseh teh nalogah so mesto, vloga in aktivni prispevek med. sester nepogrešljivi.

Pravica, da kot med. sestre izvajamo določeno strokovno področje dela, je sočasno postala naša dolžnost, da z vso potrebno aktivnostjo razvijamo to strokovno področje dela in prispevamo vsaka po svojih močeh in možnostih svoj delež. Zakon o zdravstvenem varstvu prinaša neposredno in posredno med. sestram nove in zahtevne naloge, mnoge od njih pa konkretizirajo osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah za delitev dela na področju zdravstva v SR Sloveniji. Med sklepi 8. kongresa Zveze komunistov Slovenije je rečeno, da sta krepitev zdravja vsega prebivalstva in ohranitev delovne sposobnosti aktivne generacije osrednja skrb v programih zdravstvenega varstva. Zato ima v usmeritvi razvoja zdravstvenega varstva za dosedanje učinkovito zdravstveno varstvo s smotno delitvijo dela v prihodnjem obdobju prednost razvoj dejavnosti osnovnega zdravstvenega varstva. Osnovno zdravstveno varstvo naj bi prevzelo mnogo večji delež zdravstvenega varstva kot doslej, da bi lahko drage in zahtevne zdravstvene storitve izvajali bolnišnica in klinika. Zdravstveni delavci so med drugim vezani pospeševati **zdravstveno vzgojo**. V tej zvezi je sprejel vrsto zaključkov tudi VII. kongres preventivne medicine Jugoslavije na Bledu, oktobra 1979.

Nič manj pomembno je omeniti, da je tudi **izvenbolnišnična nega** izpostavljena dopolnjevanju in poglobljanju. Še zlasti izvenbolnišnična nega bolnih, in sicer na njihovih domovih bo morala pospešiti korak, da izpolni vlogo, ki ji je naložena v okviru osnovnega zdravstvenega varstva. O tem bodo sestre lahko spregovorile na II. jugoslovanskem kongresu gerontologije, ki bo leta 1981 v Ljubljani, kakor je svečano razglasil tov. prof. dr. Accetto pred nekaj dnevi na zveznem gerontološkem simpoziju v Neumu. V zaključkih tega zbora je bilo povedano, da bo na kongresu dodeljeno pomembno mesto vprašanju nege bolnikov na domu. Ob tej priložnosti predlagam predsedstvu Zveze društev med. sester Slovenije, da vložijo ves svoj trud, da bi čimprej, a prav gotovo takoj po sprejetju zakona o zdravstvenem varstvu bil realiziran sklep, ki ga je sprejel glavni odbor Zveze društev med. sester Slovenije na seji dne 14. 6. 1979, da zaprosimo Republiško konferenco SZDL, naj skliče **republiško posvetovanje na temo nege bolnikov na domu** s ciljem, da bi bili enotno rešeni nekateri ključni problemi v zvezi s to dejavnostjo.

V okviru simpozija so se zbrali v Neumu na strokovnem posvetovanju predstavniki republik za področje nege bolnikov na domu. Tudi Zveza društev med. sester Slovenije je poslala predstavnika za Slovenijo. Delovna skupina predstavnikov republik je izoblikovala predlog za medsebojno povezovanje med republikami na področju nege bolnikov na domu, in sicer naj bi pri Republiških skupnostih zdravstvenih delovnih organizacij v posamezni republici delovala sekcija ali komisija za sestrsko vprašanja oziroma za vprašanja nege bolnikov na domu. Prek te komisije naj bi se povezali v komisijo pri skupnosti zdravstvenih delovnih organizacij Jugoslavije. Namen povezovanja naj bi bil oblikovati čim enotnejše pristope za delovanje nege bolnikov na domu v Jugoslaviji.

Pašek Marija se je oglasila k razpravi v imenu pediatrične sekcije. Poudarila je, da mednarodno leto otroka za med. sestre, ki delajo na področju zdravstvenega varstva otrok, ni omejeno samo na leto 1979, temveč da mnoge med. sestre že leta in leta opravljajo to delo, za kar so vložile veliko truda. Zato bi jih lahko predlagali, da bi v zahvalo za svoje delo prejele zlati znak priznanja.

Marija Šipec je podala informacijo o podelitvi **zlatega znaka priznanja**: »Zlati znak priznanja se podeljuje samo na volilnih občnih zborih, zato je prav sedaj čas, da se prične z evidentiranjem možnih kandidatov, in to do naslednjega volilnega občnega zbora.«

Obrazložila je tudi predlog glavnega odbora Zveze DMS Slovenije o povišanju naročnine za strokovno revijo Zdravstveni obzornik. Podala je predlog, da naj bo naročnina enaka društveni članarini — tj. din 100.— letno, za dijake in študente zdravstvenih šol din 50.—, za ustanove in inozemstvo pa din 300.—.

Ad 6. Sklepi občnega zbora:

1. Občni zbor je soglasno sprejel poročilo o delu upravnega odbora in drugih organov Zveze društev med. sester Slovenije v preteklem mandatnem obdobju.

2. Občni zbor je soglasno sprejel blagajniško poročilo o poslovanju Zveze društev med. sester Slovenije in o finančnem poslovanju Zdravstvenega obzornika.

3. Občni zbor pooblašča glavni odbor DMSS, da pripravi program dela za leto 1980 in smernice za obdobje 1981—1985, pri svojem programu naj upošteva naslednje ugotovitve:

— aktivno sodelovanje pri: uveljavitvi novega zakona o zdravstvenem varstvu, samoupravnem sporazumu o delitvi dela v zdravstvu, kadrovske politiki v zdravstvu, zakonu o usmerjenem izobraževanju, izoblikovanju samoupravnega sporazuma o ustanovitvi posebne izobraževalne skupnosti za zdravstvo in drugih samoupravnih sporazumih in dogovorih,

— smotno vključevanje v javno razpravo in družbeno dogovarjanje;

— nadaljevanje strokovnega izpopolnjevanja in s tem dvig strokovne ravni med. sester;

— družbeno politična akcija med. sester v okolju, kjer delajo in živijo skupno z družbenopolitičnimi skupnostmi, samoupravnimi organi, SZDL, sindikati, mladino, ZK;

— aktiviranje društev, da pridobijo čim več med. sester v svoje strokovno združenje;

— vključevanje v medrepubliško povezovanje na področju nege bolnikov na domu;

— spodbujati razvoj znanstveno raziskovalnega dela na področju nege in zagotavljati vključevanje med. sester v to delo;

— skrb, da ohranimo kvaliteto Zdravstvenega obzornika na sedanji višini in aktiviranje med. sester, da bodo same čim več pisale v revijo.

4. Občni zbor izvoli Marijo Miloradović za glavnega in odgovornega urednika strokovnega glasila Zdravstveni obzornik.

5. Občni zbor izglasuje enotno članarino medobčinskih društev med. sester v višini din 100,00 in naročnino za Zdravstveni obzornik — din 100,00, za dijake in študente zdravstvenih šol din 50,00, za ustanove in inozemstvo din 300,00—, vse z veljavnostjo od 1. jan. 1980.

6. Občni zbor pooblašča Zvezo DMS Slovenije, da zbira predloge za kandidate za zlati znak priznanja.

Iz zapisa Marije Lavš

**KAJ ŠE LAHKO NAREDI ČLOVEK NA SVETU DRUGEGA KAKOR TO, DA SE
NAUČI BITI ČLOVEK?**

Wilhelm von Humboldt

POROČILO O DELU GLAVNEGA ODBORA ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER SLOVENIJE ZA LETO 1978 in 1979*

Program dela Zveze društev medicinskih sester Slovenije (ZDMSS) za obdobje od novembra 1977 do danes, je nastajal iz obstoječega srednjeročnega načrta, sklepov občnega zbora in akcij, ki jih je sproti usklajeval glavni odbor:

— na organizacijskem področju prek medobčinskih DMS, strokovnih sekcij ter stalnih in občasnih komisij; prek nekaterih posvetovanj na republiški ravni pa tudi v skupnih akcijah z Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije;

— na strokovno vsebinskem področju se je spremljalo urejanje šolanja zdravstvenih delavcev za nego in oskrbo bolnika v konceptu usmerjenega izobraževanja; skrb za kvaliteten razvoj strokovne bolniške nege in razvijanje izvenbolnišnične sestrške dejavnosti; tudi v bodoče skrb za izdajanje glasila Zdravstveni obzornik in drugih potrebnih publikacij;

— na družbeno političnem področju je bila Zveza društev medicinskih sester Slovenije pobudnik, da se čim aktivneje uveljavlja DMS v okviru enotne fronte socialističnih sil na medobčinskih ravneh ter pri samoupravnem organiziranju zdravstvenih delovnih organizacij; prek vseh medicinskih sester, članic DMS pa tudi pobudnik, da optimalno zadovoljuje potrebe občana po zdravstvenem varstvu;

— od konkretnih akcij, ki so jih sprožili dogodki, je glavni odbor načrtoval v letu 1979 dodatne naloge s poudarkom na mednarodnem letu otroka;

V vseslovenski akciji SZDL »Nič nas ne sme presenetiti« pa naj bi med. sestre sodelovale kot nosilke posameznih aktivnosti.

Uspeh dela Zveze društev medicinskih sester Slovenije je zrcalo prizadevnega delovanja 11 društev medicinskih sester, ki delujejo medobčinsko in v Zvezi društev medicinskih sester Slovenije združujejo svoje interese.

Združena v enotno strokovno organizacijo rešujejo probleme dela med. sestre v združenem delu, njihovo vlogo in mesto v samoupravni družbi in teamu zdravstvenih delavcev.

Če se samo bežno spomnimo, kako številna so področja, kjer med. sestre združujejo svoje delo, lahko ugotovimo, da je ta poklic z najširšo paleto dejavnosti. Uspeh pri delu pa je nujno pogojen za vključevanje v družbena dogajanja tako v krajevni skupnosti kakor tudi v drugih organizacijah.

11 društev med. sester v SRS vključuje 4.172 članic

Kljub prizadevanju, da bi se v društvo med. sester včlanilo čim več med. sester, pomeni to še vedno le 60 % vseh zaposlenih med. sester v SRS. Društva se povezujejo z zdravstvenimi šolami na svojem področju, v svoje programe dela vključujejo tudi sodelovanje z mladimi člani, diplomantkam šol dajejo napotke, da se vključujejo v strokovno organizacijo. Tudi strokovne sekcije v veliki meri pridobivajo člane za strokovno organizacijo. Vendar vsa prizadevanja še vedno ne rodijo uspehov, ki bi nas zadovoljili.

Društvo med. sester Celje	374 članic
predsednica: Milica Markovič, ZC Celje	
Društvo med. sester Koper	133 članic
predsednica: Iva Rotner, bolnišnica Ankaran	

* Poročilo na občnem zboru Zveze društev medicinskih sester Slovenije, dne 21. nov. 1979 v Ljubljani.

Društvo med. sester Kranj	400 članic
predsednica: Francka Čadež, Zdrav. dom Kranj	
Društvo med. sester Ljubljana	1.400 članic
predsednica: Nada Čibej, Zavod SRS za zdravstveno varstvo	
Društvo med. sester Maribor	503 članic
predsednica: Martina Forjan, Splošna bolnišnica Maribor	
Društvo med. sester Murska Sobota	350 članic
predsednica: Slavica Fekonja, Zdravilišče Radenci	
Društvo med. sester Nova Gorica	200 članic
predsednica: Jana Krek, Splošna bolnišnica Šempeter — N. Gorica	
Društvo med. sester Novo mesto	290 članic
predsednica: Zdenka Kaplan, Splošna bolnišnica Novo mesto	
Društvo med. sester Ptuj	146 članic
predsednica: Vilma Kac, ZC Ptuj	
Društvo med. sester Slovenj Gradec	230 članic
predsednica: Marička Koželj, Splošna bolnišnica Slovenj Gradec	
Društvo med. sester Velenje	116 članic
predsednica: Marija Kukovec, Zdravilišče Topolščica	

Iz poročanja delegatov posameznih medobčinskih društev na glavnem odboru je razvidna pestra in bogata dejavnost DMS, vsaj večine od njih:

— prizadevanja za strokovno, etično in družbeno-samoupravno vzgojo med. sester je osrednja dejavnost;

— spremljanje družbenih dogajanj, še posebej na področju zdravstva in aktivno vključevanje v javne razprave, npr. pri oblikovanju Zakona o usmerjenem izobraževanju, Zakona o zdravstvenem varstvu ter usklajevanje pripomb prek Zveze društev med. sester Slovenije;

— zavzeto in poglobljeno sodelovanje v pripravah in izvedbi problemske konference »Medicinska sestra v združenem delu«;

— v letu 1979 aktivnosti ob mednarodnem letu otroka, vključevanje v akcije »NNNP«;

— stalno sodelovanje v organizaciji civilne zaščite in teritorialne obrambe;

— sklepanje samoupravnih sporazumov med DMS in zdravstvenimi delovnimi organizacijami;

— zblíževanje delavcev različnih zdravstvenih delovnih organizacij, medsebojna izmenjava mnenj, izkušenj in zboljševanja medčloveških odnosov, kar je v sedanjih potrošniški miselnosti posebej aktualno;

— oživljanje zgodovinskih pomnikov iz NOB in dajanje pobud za ustrezna spominska obeležja;

— pozornost, namenjena upokojenim med. sestram, in vključevanje le teh v družbeno dejavnost;

— pristop k akciji za pomoč prizadetim ob potresu v Črni gori.

Zveza društev med. sester Slovenije je delo medobčinskih društev med. sester spremljala in usklajevala, obenem pa je bila tudi pobudnik nekaterih akcij republiškega pomena.

Glavni odbor se je v dveletnem obdobju sestel 6 ×, predsedstvo — kot izviršilno telo glavnega odbora pa je imelo 6 delovnih sestankov.

Samoupravni organi Zveze društev med. sester Slovenije so se še posebej angažirali v naslednjih akcijah:

— pripombe in predlogi na osnutek Zakona o usmerjenem izobraževanju in na teze zakona o zdravstvenem varstvu, posredovanje Zdravstveni skupnosti SRS in Republiški konferenci SZDL;

— pripombe na predlog poklicev, vzgoje in izobraževanja za področje zdravstvenega varstva, ki ga je dal v javno razpravo Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo;

— pobuda Republiške konference SZDL — Svetu za zdravstveno in socialno politiko za ureditev problema koncepta, organiziranosti in financiranje nege na domu za področje SRS;

— zastopanje interesov med. sester in širše problematike zdravstva v sodelovanju s skupnostjo zdravstvenih delovnih organizacij;

— pripombe na osnutek samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela v zdravstvu;

— pripombe na samoupravni sporazum o delitvi dela med zdravstvene delovne organizacije v SRS;

— pismena vloga Republiškemu komiteju za promet in zveze ob porajajočih se problemih predvsem patronažnih med. sester, v zvezi s prepovedjo vožnje ob nekaterih dnevih.

Pri študiju, poglobljenem analiziranju in usklajevanju skupnih pripomb in predlogov je bilo nepogrešljivo delo bolnišnične in izvenbolnišnične komisije pri Zvezi društev med. sester Slovenije.

V letu 1978 in 1979 je glavni odbor Zveze društev med. sester prek javne razprave v DMS sprejel tudi nekatere samoupravne akte, ki urejajo delovanje in medsebojno povezanost posameznih dejavnosti znotraj Zveze društev med. sester Slovenije:

— **Pravilnik o častnem razsodišču,**

— **Poslovnik strokovnih sekcij,**

— **Samoupravni akti za urejanje in izdajanje Zdravstvenega obzornika,**

— **Pravilnik o knjigovodstvu.**

Zveza društev med. sester je prek svojih delegatov prisotna v več samoupravnih organih, posvetovanjih in koordinacijskih telesih, kjer se aktivno vključuje v razprave in sodeluje pri oblikovanju pomembnih odločitev, tako npr. v strokovnem svetu Zdravstvene Skupnosti SRS, Svet za družbeno aktivnost in ekonomsko problematiko žensk ter v Svetu za socialno in zdravstveno politiko pri Republiški konferenci SZDL.

V decembru 1978 se je ZDMS Slovenije vključila v številne razprave na temo: »**Delavka v združenem delu**«. Organizirala je problemsko konferenco s temo »**Medicinska sestra v združenem delu**«, na kateri so obravnavali najbolj pereče probleme dela med. sestre v združenem delu:

— povezava sedanjega sistema vzgoje in izobraževanja med. sester na srednji stopnji s prakso in njeni problemi,

— problemi pripravništva,

— potrebe osnovnega zdravstvenega varstva po med. sestrah in drugih zdravstvenih delavcih, njih naloge in organizacija,

— izobraževanje med. sester do visoke stopnje in njih zaposlovanje,

— področje dela glavne med. sestre v novih oblikah samoupravne organiziranosti,

— problematika med. sester v hospitalnih ustanovah.

Vsebina problemske konference je bila v celoti objavljena v Zdravstvenem obzorniku, v obliki separata pa smo jo posredovali organizacijam združenega dela v zdravstvu, družbeno političnim organizacijam, SIS v republiki in drugim.

Zveza društev med. sester **izdaja strokovno glasilo Zdravstveni obzornik**. V preteklem obdobju se je uredniški svet odločil, da poveča obseg revije iz 4—6 številk letno. Revija je obogatena s povzetki člankov v slovenščini in angleščini, kar jo poleg

mednarodne decimalne klasifikacije, ki jo je pridobila v letošnjem letu, uvršča v seznam mednarodnih revij.

Samoupravni organi Zveze društev med. sester Slovenije spremljajo delo in razvoj revije ter se hkrati zavedajo velike družbene odgovornosti ob izdajanju svojega glasila.

DELO STROKOVNIH SEKCIJ ZVEZE DMS SLOVENIJE

Strokovne sekcije pri Zvezi društev med. sester že vrsto let skrbijo za usklajeno, nepretrgano izobraževanje med. sester skoraj vseh strokovnih dejavnosti.

Med. sestre, ki v sekcijah združujejo svoje želje in potrebe po specifičnem strokovnem znanju, so članice matičnih društev med. sester, vključene pa so tudi v posamezne strokovne sekcije.

Osnovni samoupravni akt sekcije je Poslovnik, po katerem se sekcija konstituirata in dela. Priznati moramo, da je delo v sekcijah lepo zaživelo, strokovni seminarji pa imajo vedno večjo udeležbo.

Sekcije se s svojimi predstavnicami povezujejo z društvi med. sester pri organizaciji seminarjev in s tem omogočajo udeležbo veliko širšemu krogu med. sester.

Pri Zvezi društev med. sester Slovenije obstajajo naslednje **strokovne sekcije**:

— <i>sekcija medicine dela</i>	predsednik Marina Šemrov
— <i>nevropsihiatrična sekcija</i>	predsednik Ladi Škerbinek
— <i>sekcija operac. med. sester</i>	predsednik Jožica Tomšič
— <i>pediatrska sekcija</i>	predsednik Boža Golob
— <i>sekcija med. sester-babic</i>	predsednik Julka Kuzma
— <i>patronažna sekcija</i>	predsednik Marija Pepevnik
— <i>pnevmoftziološka sekcija</i>	predsednik Cilka Kaučič
— <i>sekcija intenzivne nege in anestezije</i>	predsednik Marina Velepčič
— <i>sekcija med. sester v šolstvu</i>	predsednik Marija Geč
— <i>transfuziološka sekcija</i>	predsednik Vida Rus

Že drugič je bil na pobudo ZDMSS imenovan tudi iniciativni odbor za ustanovitev **sekcije med. sester v splošni medicini**, vendar ta še ni zaživela.

Sekcija medicine dela: je v dejavnosti sekcij orala ledino. Praznovala je že dvajsetletnico obstoja in priznati moramo, zelo uspešno delo. Svoje delo programira tako, da ogled delovnih mest in procesov dela povezuje s strokovnimi temami, ki so v danem primeru aktualne. Njihovi seminarji so vedno dvodnevni, saj je obvezno vključen ogled tovarne in razgovori o problemih v njej.

Nevropsihiatrična sekcija: s svojimi strokovnimi programi privlači tudi številne med. sestre, ki ne delajo v psihiatriji, pa jim je znanje iz nekaterih tem še kako dobrodošlo. Teme, kot so psihopatologija v adolescenci ali vloga med. sestre pri delu z mladostnikom, so zanimive za vsako med. sestro.

Njihovi seminarji so eno ali dvodnevni, pogosto z ogledom psihiatrične ustanove. V letošnjem letu so organizirale tudi ekskurzijo v psihiatrično ustanovo na Čehoslovaškem. Sekcija si prizadeva vzpostaviti možnost formalno urejenega postdiplomskega izobraževanja iz psihiatrije, saj višje med. sestre vedno pogosteje prevzemajo vlogo terapevta.

Sekcija operacijskih med. sester: je bila ustanovljena leta 1975. Od takrat dalje se redno 3—4 krat letno srečujejo v vedno večjem številu. V sekciji sodeluje že 360 čla-

nic. V preteklem dveletnem obdobju so se srečale v Ptujju, na Jesenicah, Kranju, Novem mestu, v Radencih so imele spomladi letno konferenco. Priredile so ekskurzijo v Heidelberg. Leta 1978 so se članice sekcije udeležile tudi svetovnega kongresa operacijskih med. sester v Manili na Filipinih.

Pediatrična sekcija je bila ustanovljena leti 1978. V krog svoje dejavnosti povezuje med. sestre različnih strokovnih enot za zdravstveno varstvo otrok, še posebej med. sestre v vzgojno varstvenih ustanovah, ki so bile do sedaj društvenim dejavnostim dokaj odmaknjene.

V letošnjem letu je sekcija organizirala uspešen seminar v Mariboru v sodelovanju s pediatrično sekcijo Slovenskega zdravniškega društva, kar je še posebej spodbudna oblika povezave med društvi zdravstvenih delavcev. V jeseni je imela uspešen seminar v Novem mestu. Kot osrednja nosilka dela ob mednarodnem letu otroka je bila sekcija tudi organizator strokovnega dela občnega zbora.

Sekcija med. sester-babic letno organizira 3—4 seminarje, vsakokrat v drugem kraju, sedežu matičnega društva med. sester. Tako so bili v zadnjih dveh letih v Velenju, Novi Gorici, Murski Soboti, Ptujju, Slovenj Gradcu in v Ljubljani.

Patronažna sekcija: v letu 1978 so se patronažne sestre v organizaciji RORKS srečale na Debelem rtiču, dvakrat v Ljubljani in na seminarju v Mariboru. Ob izmenjavi mnenj in izkušenj si sekcija prizadeva reševati problematiko vsebine in obsega patronažnega dela v programih organizacije zdravstvenega varstva občanov.

Pnevmoftiziološka sekcija zajema med. sestre dispanzerjev in bolnišnic za pljučne bolezni in tuberkulozo. V letu 1978 so imele srečanje v Kliničnem centru v Ljubljani in na Golniku, letos pa v Škofji Loki. Sekcija je aktivna, z več predavanji so med. sestre sodelovale na prvem pnevmoftiziološkem kongresu v Sarajevu. Veliko jih sodeluje tudi z enakimi sekcijami iz drugih republik.

Sekcija intenzivne nege in anestezije je dolgo životarila, obstoj je postal že vprašljiv, vendar so se razmere v letošnjem letu bistveno spremenile, izvoljen je novi odbor, ki je krepko zastavil delo.

Sekcija med. sester v šolstvu v preteklih letih prav tako ni delovala. Glavni odbor je razpravljal o možnostih ukinitve, vendar so se ob tem porajale nove pobude za obstoj in ponovno oživitve. Članice so se letos sestale že štirikrat. Osnovni problem, v katerem mora sekcija vložiti svoja prizadevanja, je prav gotovo usmerjeno izobraževanje za potrebe zdravstva.

Transfuziološka sekcija je za leto 1978 programirala bogato dejavnost, vendar zaradi hude deficitarnosti med. sester v transfuzijski službi in preobremenjenosti, delo ni zaživel.

Zveza društev med. sester Slovenije je tudi član Zveze društev med. sester Jugoslavije, ki po srečanju na Kozari v letu 1977 deluje s sedežem v Sloveniji, v Mariboru. S članstvom v Zvezi nam je posredno omogočeno tudi vključevanje v mednarodno organizacijo med. sester — ICN.

Med. sestre Slovenije smo se v velikem številu udeležile strokovnega simpozija o intrahospitalnih infekcijah v Dubrovniku, ki bo spomladi leta 1980 imel svoje III. nadaljevanje. Še bolj pa so nam ostala v spominu enkratno doživeta srečanja v Bosanskem Petrovcu in v bolnici Franja, kjer smo se med. sestre usposabljale za delo v SLO in izjemnih pogojih. Tudi ta oblika dela se bo nadaljevala naslednje leto v SR Hrvatski.

Pri organizaciji seminarjev je Zveza društev med. sester Slovenije z Zvezo aktivno sodelovala.

Izredno pomembno za vse med. sestre je delo Zveze pri številnih stikih s tujino, z evropskim združenjem ICN, s predstavniki nacionalnih društev. Tako lahko spremljamo tudi vsa pomembna dogajanja o delu ICN.

ICN nam omogoča, da se vključimo v **mednarodno raziskovalno delo na področju sestrstva**. Med. sestre Jugoslavije imamo tako možnost, da se vključimo v posebne raziskovalne teame Svetovne zdravstvene organizacije. Poudariti moramo, da smo v preteklem letu dobili tudi prve diplomantke dvostopenjskega študija, ki z raziskovalnimi diplomskimi nalogami izpolnjujejo pogoje za vključitev v to delo.

Oblika sodelovanja Zveze z ICN je tudi vsakoletno kandidiranje za **nagrado 3 M**, ki jo v okviru ICN podeljuje proizvajalec sanitetnega materiala in medicinskih pripomočkov 3 M iz Švice.

Za leto 1980 kandidira iz Jugoslavije na predlog DMS Maribor tov. Vengust Breda, zaposlena v splošni bolnišnici Maribor.

Težko je v kratki obliki prikazati vse delo v celoti, zato naštevamo samo skopa dejstva in probleme. Pri številnih akcijah pa najbrž tudi uspehi in rešitve ne morejo izostati.

Breda Podboj,
generalni sekretar ZDMSS

POROČILO O DELU UREDNIŠTVA ZDRAVSTVENEGA OBZORNIKA

Strokovna revija medicinskih sester **Zdravstveni obzornik** z letošnjim letom končuje že trinajst let neprekinjenega izhajanja. Poudarjamo neprekinjenega, ker nam je spričo težav, s katerimi se srečujemo pri tej odgovorni nalogi, le uspelo obdržati revijo in ji dodati še nekaj novosti.

Samoupravni akti, ki urejajo razmerja med izdajateljem Zvezo društev medicinskih sester Slovenije in Zdravstvenim obzornikom, določbe o urejanju in izdajanju revije, sestavo družbenega organa — uredniškega sveta in njihovo delo ter naloge, so bili dopolnjeni in sprejeti v začetku letošnjega leta.

Danes že lahko govorimo o vidnem uspehu revije, tako po višini naklade — tiskamo jo trenutno v 7400 izvodih, kakor tudi o strokovnosti člankov, ki jih revija posreduje zdravstvenim delavcem. Med naročniki imamo vse profile zdravstvenih delavcev in prek 1000 dijakov in študentov zdravstvenih šol. Uspelo nam je dobiti avtorje strokovnih člankov vseh področij medicine. Posebno pa smo veseli vedno večjega števila med. sester, ki se oglašajo s kvalitetnimi članki, pa naj gre za pripravljene referate iz seminarjev strokovnih sekcij ali pa posebej naročeno gradivo. Vsekakor daje uredništvo ves čas prednost prispevkom, ki nam jih pošiljajo med. sestre.

Pri urejanju revije si prizadevamo slediti temeljni vsebinski zasnovi, ki si jo je zastavil ZO, se pravi seznanjati bralce z novostmi iz vseh delovnih področij med. sester, kar praviloma zajema 2/3 gradiva posamezne številke revije. Stalne rubrike, ki spremljajo vsako številko ZO, pa obravnavajo pomembne dogodke v strokovnih društvih in njenih organih, organih združenega dela, zanimivosti iz medicinske stroke in novice iz ICN. Namen imajo informirati, osveščati in pospeševati strokovno rast med. sester.

Z letom 1978 smo začeli **izdajati ZO v šestih številkah letno**. Izhaja sicer le štirikrat, tj. dvakrat v dvojni številki, zato pa te v znatno povečanem obsegu, 7 do 7 1/2 tiskarskih pol. To je za zdaj tudi še način reševanja finančnega, predvsem pa kadrovskega problema.

Kot novost, ki smo jo uvedli pri ZO v letu 1979, je **označba univerzalne decimalne klasifikacije — UDK**, katere prednosti so danes splošno znane. Hitra uporaba UDK po vsem svetu dokazuje njeno praktičnost predvsem v knjižnicah, pri bibliografiji, dokumentaciji in v arhivih. Danes si namreč ne moremo misliti raziskovalnega dela in znanstvenega napredka brez dobro organizirane informacijske službe, ki lahko

hitro in uspešno posreduje najnovejše izsledke iz vsega sveta. UDK nas s skupnim jezikom združuje s strokovnjaki in raziskovalci v mednarodni strokovni dejavnosti in mednarodni delitvi dela.

Poleg **povzetkov strokovnih člankov** v slovenščini in angleščini, ki jih objavljamo že od leta 1977, je UDK druga pomembna pridobitev ZO in naš prispevek k mednarodni povezavi in sodelovanju pri negi bolnika in dejavnosti strokovnega društva med. sester Slovenije. S tem pa smo prevzeli še eno pomembno in zahtevno delo, odgovornost uredništva za kvaliteto in neoporečnost strokovnega gradiva, ki ga objavljamo v ZO.

Povedati moramo še, da revijo **ZO redno in sistematično obdeluje Inštitut za biomedicinsko informatiko v Ljubljani**, s čimer pridejo podatki o publiciranih strokovnih člankih v računalniško zbirko podatkov. Razmnožen računalniški odtis podatkov o novih delih slovenskih avtorjev s področja biomedicine in o novih biomedicinskih knjigah izhaja kot informacijski bilten »*Biomedicina slovenica*«. Dobiva ga tudi uredništvo ZO. Vključitve v računalniško obdelavo in objavo smo še posebno veseli, saj smo s tem izčrpno seznanjeni z novostmi na področju nege bolnika, kar je vsekakor potrebno za sodobno nego bolnikov, vzgojo med. sester in tehnikov ter za razvoj raziskovalnega dela na področju nege bolnika.

Problemi, ki bi jih kazalo ob tej priložnosti povedati in so prisotni že vrsto let, sta **kadrovsko in finančno vprašanje**. Z razširitvijo dela tako po vsebinski plati kot po obsegu in večkratnem izhajanju revije, znatnemu povišanju števila naročnikov in s tem naklade ZO, smo kadrovsko premalo okrepili upravo in uredništvo, kjer delo zahteva že stalno delovno moč. Prisotne finančne težave rešujemo s prenizkimi honorarji delavcev in sodelavcev ter letošnjo izdatnejšo subvencijo Zdravstvene skupnosti Slovenije. V letu 1979 je ZO stopil s finančnim primanjkljajem 68,000,00 din. Večja disciplina pri plačevanju naročnine, ki je od leta 1978 nismo povišali, bi znatno omilila finančne probleme. Menimo, da bi morale tu biti tudi izdatneje udeležene zdravstvene delovne organizacije, področna društva in strokovne sekcije. Vsekakor je njihov interes za dobro strokovno izobraženega in osveščenega zdravstvenega delavca, kjer brez dvoma izdatno sodeluje strokovna revija med. sester. V vidno boljšem položaju so v naši republici druge strokovne revije. Morali bomo pač razmišljati o višini naročnine, saj se nam v prihodnjem letu napoveduje za 20 % dražji tisk. Za primer naj navedemo stroške zadnje številke ZO. Preračunani so na ca. 200,000.00 dinarjev, od tega 136,000.00 din samo tiskarna in 11,000.00 din poštnina.

Kolikor nam je doslej uspelo opraviti zastavljene naloge, bodo ocenili naši bralci sami. Nekateri odzivi in priznanja s terena pa nam dajejo spodbudo, da smo zastavili pravo pot, kar pa seveda ne sme povzročiti stagnacije razvoja, temveč prizadevanje za **nenehno strokovno in oblikovno rast revije**.

Ker se v letošnjem letu izteka mandatna doba uredniškemu svetu in uredniškemu odboru, bi v kratkem še nakazali **vsebinsko usmeritev ZO za leto 1980**.

Vsebinska zasnova bo še naprej vodilo uredniške politike in sodelovanja organov ZO.

Vsebina strokovnih člankov naj bi dala slehernemu bralcu-naročniku nekaj novosti in dognanj sodobne medicinske znanosti za vsa delovna področja medicinskih sester. V tem smislu je treba tudi izbirati strokovno gradivo, med avtorje pa pritegniti več med. sester.

Ob pregledu strokovnih člankov in analizi deskriptorjev, s katerimi je v letu 1978 podana vsebina naših člankov v »*Biomedicina slovenica*«, ugotavljamo pomembne kvalitete premike. Raziskovalno delo sicer še ni razvito, vendar že zasledimo, da so nekatere med. sestre posegle tudi po tej metodi odkrivanja novega znanja, da njihova poročanja vključujejo tudi elemente znanstveno-raziskovalnega dela, ki ima svoje za-

konitosti. **Sestrski poklic nosi sam odgovornost za bodoče delo**, torej morajo tudi med. sestre same preveriti teorijo in prakso v negi bolnika. Zato je treba:

K sodelovanju pritegniti čim več med. sester in tehnikov z namenom, da bi dobili podatke o njihovem delu, razvoju, problemih in uspehih z njihovih področij dela. Predvsem pričakujemo pomemben prispevek od med. sester, ki so si pridobile in si še pridobivajo dodatno izobrazbo na visokih šolah in imajo dolgoletne izkušnje na področju nege bolnika.

Zdravstveni obzornik mora imeti vidno vlogo pri usposabljanju in povezavi med. sester, pri izmenjavi izkušenj in vključevanju v skupne raziskovalne programe. **Uvedba raziskovalnega dela v nego bolnika** je namreč nujna.

Pomemben prispevek mora imeti Zdravstveni obzornik tudi pri izmenjavi strokovnih, osebnih in samoupravnih izkušenj. Zato je treba čim več aktivnega sodelovanja med. sester, ki delajo v bolnišničnih oddelkih in zavodih izven bolnišnice.

Treba bi bilo razmisliti o **posebni rubriki »Raziskovalno delo«**, v kateri bi sistematično obdelovali metode raziskovanja, organizacijo dela, poročali o rezultatih in praktičnih aplikacijah v vsakodnevno prakso. V naslednjem letu bi se npr. posvetili ureditvi dokumentacije o negi bolnika, vključno s temperaturnim listom, tj. redni in usmerjeni dokumentaciji, ki je temelj tudi za raziskovalno delo.

Kljub poskusom nam še ni uspelo dobiti večjega stika z našimi naročniki in bralci. Vseskozi pogrešamo izdatnejšo pomoč področnih društev, ki z malo izjemami stojijo ob strani. Zato tudi katera izmed števil Zdravstvenega obzornika boleha ob pomanjkanju gradiva s terenskega dela med. sester. Tu je treba vzpostaviti večjo aktivnost uredništva s področnimi društvi.

Vsekakor pa moramo čimprej realizirati zastavljeni program, da izide Zdravstveni obzornik šestkrat letno in sprejeti dejstvo, da so dvojne številke le izhod iz težav, ki smo jih že navedli. Perspektivno mora postati strokovna revija med. sester mesečnik, ki bo tudi časovno lahko sledil tekočim dogodkom sodobne medicine kakor tudi delu strokovnih društev in družbenopolitičnih organov. Z zavidljivo visokim številom naročnikov in naklade prav gotovo opravičujemo gornjo trditev.

Neža Jarnovič,
urednica Zdrav. obzornika

DA BI DOSEGLI VELIKE STVARI, MORAMO ŽIVETI, KOT DA NE BOMO NIKOLI UMRLI.

Vauvenargues

OBČNI ZBOR DRUŠTVA MED. SESTER CELJE

V decembru 1979 smo imeli v Celju volilni občni zbor DMS Celje. Napravili smo obračun dela za preteklo mandatno dobo in se kritično ozrli nazaj z željo, da bi novo izvoljeni upravni odbor uresničil zastavljene naloge, ki niso uspele dosedanjemu odboru.

Preteklo obdobje je bilo obdobje zelo razgibanega družbenopolitičnega dogajanja, v katero so vključene tudi medicinske sestre v ustanovah, kjer delamo in v krajevni skupnosti, kjer živimo. V večini kot matere delavke, žene in gospodinje, dostikrat ne zmoremo vsega, čeprav v svojih željah in hotenjih želimo, da bi pripomogle družbi in družini še več. Zato so uspehi našega dela dostikrat neopazni ali premalo vidni, čeprav nenehno snujemo nove načrte in si zastavljamo nove cilje. To so misli, ki jih je posredovala v svojem poročilu predsednica društva.

Naše srečanje smo izkoristili tudi za strokovno izpopolnjevanje, kot je to navada ob takšnih priložnostih. Našemu vabilu se je ljubeznivo odzvala tov. Majda Šlajmer-Japelj, ki nam je posredovala nekaj misli iz področja zdravstvene vzgoje v družini. Kolegica Viktorija Rehar pa nam je s potovanja prinesla film »Prvi dnevi življenja«, ki smo ga videli prve v Jugoslaviji.

Ceprav se pri našem poklicnem delu pogosto srečujemo z rojstvom in nam je rojevanje blizu, kot ženskam in materam, smo vendar ob predvajanju filma čutila nastajanje in rojevanje novega bitja malo drugače.

Občni zbor so nam v kulturnem delu popestrile dijakinje Šolskega zdravstvenega centra in kolegice, ki so pripravile razstavo ročnih del naših najmlajših iz Celja.

Po končanem programu smo se na krajšem družabnem srečanju še vedno pogovarjale o našem delu in načrtih za v prihodnje.

Takšni delovni sestanki nas med seboj povežejo. Žal še premalo, kajti, čeprav združujemo v našem društvu blizu 500 članic, smo prepričane, da je najmanj še enkrat toliko med. sester iz naše regije, ki se nikoli ne odzovejo vabilu, pa naj gre za strokovni sestanek, strokovno ekskurzijo ali občni zbor. Želja članic našega društva je, da bi se oglasilo čim več kolegic s svojimi predlogi k delu upravnega odbora in da bi se rade odzvale vabilom na naša srečanja.

Dragica Marenčič

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER-BABIC JE TUDI V LETU 1979 IZPOLNILA DELOVNI PROGRAM

Sekcija med. sester-babic je po svojem programu organizirala 3 enodneve seminarje za strokovno izpopolnjevanje svojih članic.

Prvi seminar je bil 15. marca 1979 v Velenju, obravnaval pa je tri teme:

— Socioterapevtska skupnost (dr. Maksimiljan Bergant),

— Delo med. sestre-babice na terenu pri problematičnih družinah (viš. med. s. Majda Menih),

— Vnetje trebušne slinavke (dr. Jaka Kralj).

Po predavanjih se je razvila zanimiva diskusija o vrednotenju dela srednjih med. sester in med. sester-babic in njihovem nagrajevanju; pritegnila so tudi razmišljanja o bodočem razvoju babiškega poklica. Seminarja se je udeležilo 80 članic. Ogledali smo si tudi zdravstveni dom in druge znamenitosti Velenja.

Drugi seminar je bil 24. maja 1979 v Novi Gorici z naslednjimi temami:

— Različne možnosti za ugotavljanje rasti in velikosti ploda (dr. Peter Janežič),

— Dojenje (dr. Viljem Ščuka),

— Varstvo noseče žene pri delu (mag. dr. Anton Prijatelj).

Seminarja se je udeležilo 74 članic. Doživeli smo prijeten sprejem. Dr. Stane Urbančič in glavna med. sestra Šempetrske bolnišnice Jana Krek sta poudarila pomemben prispevek med. sester-babic za boljše zdravje mater in otrok. O terenskem delu babic in o razvoju porodniškega oddelka v Novi Gorici sta poročali med. sestri-babici Jožica Talat in Silva Črnilogar. Ogledali smo si tudi šempetrsko bolnišnico, zanimala pa nas je predvsem ureditev in oprema porodniškega oddelka.

Tretji seminar pa je potekal 19. oktobra 1979 v Ptujju, obravnaval pa je prav tako tri teme:

- Ginekološka citodiagnostika (dr. Franc Strojnik),
- Nekaj novitet s področja neonatologije (dr. Antonija Potočnik-Neubauer),
- Etiologija duševne prizadetosti s poudarkom na porodnih travmah (dr. Marjan Pregelj).

O geografskih značilnostih in o zgodovini mesta Ptuj sta poročala dr. Matija Mr-gole in viš. med. sestra Božena Ribič, upokojena babica Elza Zupanc pa nam je pripo-vedovala o svojih dolgoletnih izkušnjah pri delu na terenu. O nastanku in delu porodniškega oddelka v Ptujju je poročala med. sestra-babica Anica Ambrož. Seminarja se je udeležilo 76 članic. Po predavanjih smo si ogledali ptujski grad in njegove znamenitosti. Izbrana delegacija je obiskala upokojeno babico Lizo Štrumberger, ki jo poznamo kot dobro učiteljico mlajših kolegic.

Seminarja v Ptujju se je udeležila tudi med. sestra-babica Marija Kedmenec iz Zdravstvenega centra Varaždin in izrazila željo po tesnejšem sodelovanju.

Seminarji so bili dobro pripravljene, udeležile so se jih med. sestre-babice iz vse Slovenije. Srečanja pomembno prispevajo k širjenju in utrjevanju strokovnega znanja, ob ogledih zdravstvenih ustanov se seznanimo z njihovimi izkušnjami in problemi, ne nazadnje pa pomenijo ta srečanja tudi prijetna tovariška srečanja med sošolkami in kolegicami.

In načrti za naprej:

- sekcija bo tudi v letu 1980 organizirala tri strokovna srečanja, prvo naj bi bilo v Kranju,
- marca meseca letna konferenca in izvolitev novega odbora sekcije,
- in organiziranje dvodnevnega tečaja iz psihoprofilakse v Ljubljani.

Julka Kuzma,
predsednica sekcije

SREČANJE OB OBLETNICI MATURE

V soboto, 27. oktobra 1979, je prva generacija medicinskih sester Zdravstvene šole Slovenj Gradec, praznovala **tretjo obletnico mature**.

Srečanje je bilo zelo prisrčno, izmenjava poklicnih in življenjskih izkušenj pa burna in izčrpna.

Žal se nas je srečanja udeležila le dobra tretjina; vsekakor pa se je v nas vseh zbudila želja po ponovnem snidenju in vzdrževanju tesnejših stikov.

Zelo spodbudno je, da skoraj tretjina naše generacije nadaljuje šolanje na višjih ter visokih šolah; ostale pa zadovoljivo opravljamo delo medicinske sester in s svojim odnosom, delom ter študijem utrjujemo dober glas šole, kjer smo dosegle svoj trenutni oziroma življenjski cilj.

Med. sestra Dragica Berglez,
Slovenj Gradec

Strokovna srečanja

PRVI KONGRES MEDICINSKIH TEHNIKOV IN SESTER JUGOSLAVIJE (od 8. do 10. maja 1980 na otoku Krku)

Zveza medicinskih tehnikov in sester Jugoslavije — anestezijska, urgentna medicina in transfuzijska organizira **I. kongres medicinskih tehnikov in sester Jugoslavije** od 8. do 10. maja 1980 na otoku Krku (hotelsko naselje Haludovo).

Strokovni program bo obravnaval teme s področja anestezije, reanimacije, intenzivne terapije, transfuzije, imunohematologije in drugih sorodnih področij.

Za prvi kongres so predlagane naslednje teme:

- Farmakokinetika sodobnih sredstev za anestezijo,
- Nadomestki krvi,
- Anestezija, reanimacija, kirurgija in imunologija,
- Sodobni vidiki sterilizacije in dezinfekcije v operacijskih dvoranah, oddelkih za intenzivno nego in reanimacijo ter na bolniških oddelkih,
- Poklicne škodljivosti pri anesteziji, reanimaciji in intenzivni negi (epidemiološke študije),
- Izobraževanje kadrov za delo na področju anestezije, reanimacije in intenzivne terapije,
- Današnje možnosti konserviranja krvi in njenih derivatov,
- Genetski vidiki krvnih skupin,
- Možnosti današnjih testov kompatibilnosti za odkrivanje inkompatibilnosti med prejemnikom in dajalcem,
- Transfuzijske reakcije in možnosti preventive in zdravljenja,
- Izobraževanje kadrov za delo na področju transfuzije krvi.

Načrtovan je tudi:

- razgovor »za okroglo mizo« na temo: Poklicni in izobraževalni problemi zdravstvenih delavcev, zaposlenih na področju anestezije, reanimacije in transfuzije,
- v program se lahko vključijo tudi druge teme, ki jih sodelavci izberejo po lastni presoji.

K sodelovanju so vabljeni vsi zdravstveni delavci, ki delajo na navedenih področjih, pa tudi drugi iz sorodnih dejavnosti. Udeleženci, ki bodo na kongresu aktivno sodelovali, morajo poslati referate najkasneje do konca marca 1980 na naslov: **Savez medicinskih tehničara i sestara Jugoslavije — anestezija, urgentna medicina i transfuzija krvi, 11000 Beograd, Moše Pijade 12 (za I. kongres).**

Janez Strajnar

ZAVEDATI SE SVOJEGA NEZNANJA JE VELIK KORAK DO VEČJEGA ZNANJA.

Disraeli

I. MEDITERANSKI KONGRES SOCIALNE PSIHIATRIJE

Meditersko združenje socialne psihiatrije organizira **prvi mediteranski kongres socialne psihiatrije od 1. 6.—4. 6. 1980 v hotelu President v Dubrovniku** (Babin Kuk).

Meditersko združenje socialne psihiatrije si že več let prizadeva za tesnejše sodelovanje med državami na tem področju. Predsednik združenja je znani alkohololog prof. dr. Vladimir Hudolin iz Zagreba. Področje sodobne socialne psihiatrije je zelo široko, zato je za izpolnitev njenih nalog potreben teamski pristop in sodelovanje.

Na prvi kongres so vabljeni strokovnjaki iz različnih področij dela: zdravniki-psihiatri, zdravniki drugih vej medicine, psihologi, medicinske sestre, socialni delavci, pravniki, ekonomisti, sociologi, učitelji, vzgojitelji itd.

Glavna tema kongresa je:

Socialna psihiatrija mediteranskih držav danes in jutri.

Kongres se bo začel in končal s plenarnim sestankom, delo kongresa pa bo potekalo po ločenih skupinah, ki bodo obravnavale posamezna področja dela. Sodelavci na kongresu — referenti bodo svoje referate predstavili na sekcijah ali na usmerjenih simpozijih v okviru teme, sodelovali v panel diskusijah, lahko pa predlagajo oziroma prevzamejo organiziranje specializiranih simpozijev in panelov o problematiki, s katero se ukvarjajo v okviru socialne psihiatrije.

Vsi, ki želijo sodelovati in jih tako srečanje zanima, naj se za potrebne informacije in prijavnice obrnejo na **dr. Nebojšo Lazića, Klinika za nevrologijo, psihiatrijo, alkoholologijo in druge odvisnosti Klinične bolnice »Dr. M. Stojanović«, Zagreb, Vinogradska 29.**

Aktivno sodelovanje je potrebno prijaviti čimprej. Udeležbo priporočamo tudi našim med. sestram, ki delajo na področju socialne psihiatrije in na sorodnih področjih. Naše izkušnje, problemi in pobude bodo prav gotovo zanimive tudi za druge udeležence. Pomenile bodo »naš prispevek« k spoznavanju, razumevanju in reševanju vse bolj zapletenih problemov s teh področij.

J. Strajnar

OBVESTILO

Vse šole in zdravstvene delavce obveščamo, da pripravljamo nova skripta **»Organizacija zdravstvene službe«**. Ta bo upoštevala tudi zakon o zdravstvu, ki je bil pred kratkim sprejet.

Skripta pripravlja dr. Miran Mally, izdajo pa načrtujemo za začetek maja 1980.

Prednaročila sprejema **Zveza društev med. sester Slovenije, Ljubljana, Vidovdanska 9.**

Iz urada ICN

SESTANEK EVROPSKE SKUPINE ICN (novembra 1979)

Na letošnjem sestanku skupine evropskih članic ICN v Ženevi sta Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije zastopali: Majda Šlajmer-Japelj, predsednica, in Majda Gorše, generalna sekretarka.

Obravnavali so:

— Poslovanje skupine: dogovorjeno je bilo, da se članarina ne dvigne in da mi še naprej plačujemo 300 švicarskih frankov članarine za to skupino. Predsednica dobi v pomoč delovno skupino za posamezna strokovna vprašanja.

— Konvencij mednarodne organizacije dela (KO) ni podpisala nobena država — članica navedene skupine in tako o njih nismo razpravljali.

— Novost pri delu je bil dan skupnega dela s predstavniki študentskih sestrskih organizacij; sprejet je bil predlog, da je treba pravila za sprejem študentov prilagoditi, tako, da bodo sprejemljiva za vse članice ICN v Evropi.

— Doris Krebs — predstavnica ICN za Evropo je najavila svoj obisk za čas od 26. do 29. marca 1980 v Dubrovniku. V času III. simpozija o preprečevanju infekcij imamo tudi sejo predsedstva. Zelo verjetno nas bo takrat obiskala tudi španska delegacija, ki želi zgraditi svojo organizacijo in službo nege po našem modelu.

— Naslednja seja evropske skupine ICN bo oktobra 1980 v Španiji.

— Na sestanku smo dobili tudi poročilo o delu evropske raziskovalne skupine za sestrstvo, ki dela pri SZO. Naša organizacija je v študijski program sprejeta, mora pa to sodelovanje skleniti še Zvezni komite za delo, zdravstveno in socialno varstvo.

DELO EVROPSKE SKUPINE ZA RAZISKOVALNO DELO V SESTRSTVU

Avgusta 1979 je v Köbenhavn u zasedala **evropska raziskovalna skupina za sestrstvo**. Sodelovale so evropske države sestrске organizacije, ki jih ima sestrski urad SZO v Köbenhavn u (vodi ga Dorothy Hall) za sposobne, da se vključijo v raziskovalno delo. Naša država je načelno soglasje že dala, konkretnega dogovora pa sicer še ni podpisala, vendar smo že zaprosili Zvezni komite za delo, zdravstveno in socialno varstvo, da to stori.

Dorothy Hall pride marca 1980 v Jugoslavijo na obisk v zvezi s študijo, ki bo trajala 10 let in jo bo predstavila na obiskih v posameznih republikah, pa tudi širši skupini vodilnih medicinskih sester ob simpoziju v Dubrovniku. Svoj ekspoz e bo poslala vnaprej, da ga bomo prevedli, objavili v naših strokovnih revijah in ga poslali v vednost odločujočim organom republik in federacije.

Študija bo obravnavala **proces sestrskega dela** v bolnišnicah in v osnovni zdravstveni službi, predvsem v negi na domu. Nosi lke študije bodo sestrske službe, ki tudi formalno lahko vodijo raziskovalno delo, druge službe pa bodo sodelovale kot participirajoči centri I. in II. reda.

Za našo deželo bi bilo dovolj, da se odločimo za II. red, ker je to finančno manj zahtevno, nam bo pa dalo vse informacije iz študije in seznanili se bomo z metodologijo dela. Tudi naše delo je za druge države zanimivo, predvsem zaradi usklajevanja strokovnega dela z družbenim delom vsake medicinske sestre, ki je vključena v samoupravno življenje ustanove in širšo družbeno skupnost.

Majda Šlajmer-Japelj

PRISPEVKI ZA ZDRAVSTVENI OBZORNIK

Za izdajanje Zdravstvenega obzornika so prispevali:

— Društvo medicinskih sester Celje	2.000 din
— Zdravstvena skupnost Slovenije	400.000 din
— Jože Štupnikar (avtorski honorar)	250'—
— Ladi Škrbinek (avtorski honorar)	200 din

Za prispevke in razumevanje se lepo zahvaljujemo!

Uredništvo in uprava ZO

GENIALNOST JE ENA DESETINA NADARJENOSTI IN DEVET DESETIN TRDEGA DELA.

T. A. Edison